



TRYSIL KOMMUNE
-stavgaket foran

Kulturplan for Trysil kommune 2014-2024

Kommunedelplan vedtatt av kommunestyret 16.12.2014



Innledning og bakgrunn

Trysil kommune er «kulturbygda Trysil». Vi har et rikt og mangfoldig kulturliv med sterke tradisjoner og yrende aktivitet på mange felt. Kulturen er selve limet i et lokalsamfunn. Det definerer oss som mennesker og som tryslinger. Kulturen krydrer hverdagen, og et attraktivt kulturliv er grunnleggende for å skape en attraktiv kommune å bo i og flytte til.

Denne kulturplanen skal være et styringsdokument for kommunens satsingsområder innenfor kulturfeltet de neste 10 årene. Planen omhandler de 13 mest sentrale kulturområdene som kommunen har et ansvar for. Den er bygget opp med konkrete mål og tiltak. Når og hvorvidt alle disse kan realiseres i løpet av de neste 10 årene avhenger selvsagt av økonomiske rammer og prioriteringer. Årlige handlingsplaner må utarbeides underveis.

I Kommuneplan for Trysil, langsiktig del 2009-2020, står det:

5.7 Kultur

Delmål 1.

Trysil kommune skal være en aktiv kulturaktør og en aktiv samarbeidspartner og tilrettelegger for det frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Tiltak

- Utarbeide en kulturplan for å synliggjøre Trysil som en kulturell møteplass og kultur som trivsels- og næringsfremmende faktor.

Proessen og involvering

Proessen med utarbeidelsen av kulturplanen startet med at et planprogram ble vedtatt i Hovedutvalget for oppvekst og kultur 27.8.2013.

Deretter startet arbeidet med å involvere innbyggere og kulturlivet i Trysil bredest mulig i en innspillsrunde. Det ble gjennomført flere tiltak:

- Kulturavdelingen sto på stand på Trysilsenteret en lørdag og oppfordret folk til å fylle ute et spørreskjema om kulturtilbudet i Trysil.
- Det har blitt arrangert to store kulturkonferanser, der den første samlet over 60 deltakere til en kreativ dag med idémyldring og framtidsvyer for kulturlivet. Den andre kulturkonferansen var et skriveseminar der alle interesserte fikk være med å utforme skriftlige mål og tiltak.
- I tillegg har det vært åpent å sende inn skriftlige innspill til kommunen gjennom hele prosessen.

Kulturavdelingen har på bakgrunn av dette utformet kulturplanen. Vi har opplevd et stort engasjement og en overveldende deltakelse på særlig den første kulturkonferansen. Tryslinger er glade i bygda si, og mange vil gjerne bidra til å gjøre Trysil til ei aktiv kulturbygd, både i sentrum og grendene. Uten det frivillige kulturlivet og et stort og brennende engasjement i lag og foreninger hadde vi ikke vært «kulturbygda Trysil». Trysil kommune har et særlig ansvar for å legge til rette for en fortsatt god utvikling. Kultur skaper trivsel og bolyst og gir samhold og mening til livet!

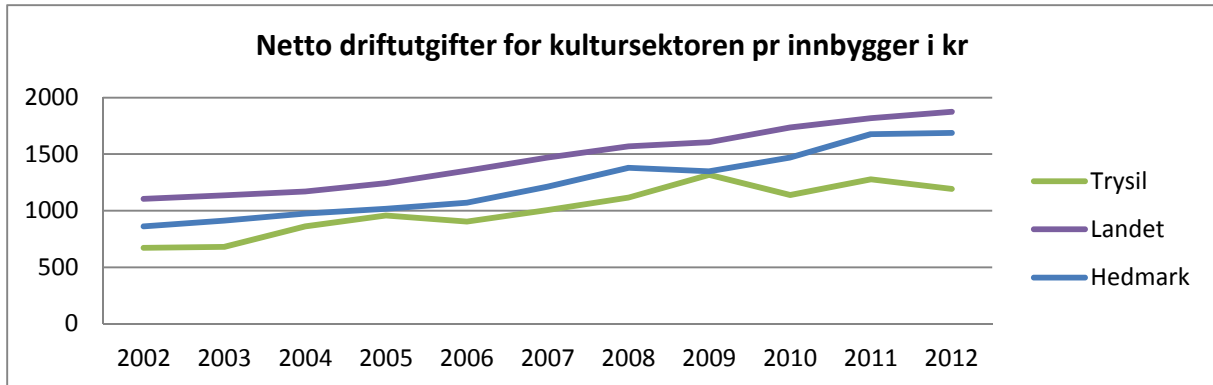
Trysil kommunes visjon er «Stavtaket foran!» - dette symboliserer at vi vil være i forkant. Dette må også gjelde satsingen på kultur!

Av hele kommunens budsjett på 363 millioner kroner, utgjør midlene til kulturområdet i 2014 ca 2 %, det vil si at ca 8 millioner går til kultur. Kultur er organisert under sektoren Oppvekst og kultur.

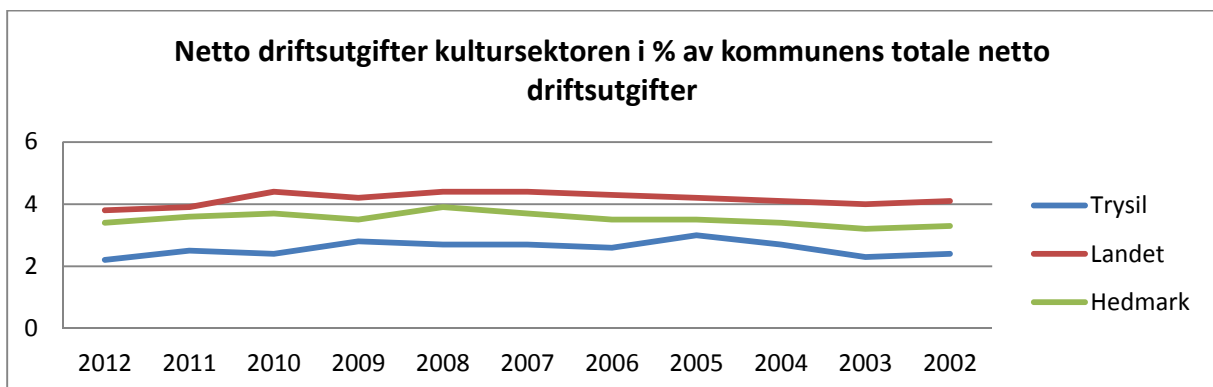


KOSTRA-tall:

Hvis man sammenligner kommunens nettoutgifter til kultursektoren per innbygger med hva som gjennomsnittlig blir brukt i andre kommuner i Hedmark og i landet, ser vi at Trysil ligger lavere enn disse. Siden 2009 har andelen midler til kultur per innbygger i Trysil sunket, og per 2012 lå den på 1193 kroner.



Gjennomsnittlig andel av netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter har også sunket. I landet var nivået på dette gjennomsnittlig for alle kommuner 3,8 %, mens den i Trysil var 2,2 % i 2012.



Sett i lys av at befolkningsutviklingen er negativ i Trysil, er det desto viktigere å satse på tiltak som kan skape bolyst, trivsel og gi et meningsfullt innhold i livet til både små og store. Satsing på kultur er også viktig i et folkehelseperspektiv. Kommunens andel av kroner som blir brukt på kultur, er gjennomsnittlig lavere enn andre kommuner i Hedmark og i landet totalt. Penger til kultur er vel anvendte penger som kommer mange til gode, både barn, unge og voksne, enten det er som publikum, utøvere, elever på kulturskole, brukere av bibliotek og kino, eller som medlemmer i lag og foreninger og mange flere.

Satsingsområde 1

Trysil folkebibliotek

Trysil folkebibliotek skal være hele bygdas hjerte – fylt med opplevelser og inspirasjon

§ 1 Lov om folkebibliotek

Målsetting: Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og annet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig debatt og samtale. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

- Å fremme leselyst og leseglede ser vi på som en av de viktigste oppgavene for biblioteket i dag. For å oppnå dette startet vi i 2003 Gi meg en A-prosjektet der vi reiser rundt til grendeskolen med en bil full av bøker. Vi har et unikt tilbud til barn i grendebarnehagene som får egne bokpakker ca hver 6. uke. Videre er vi i et samarbeid med jordmor der vi har bokprat på svangerskapskontroll.
- Biblioteket er en kulturell institusjon som tilbyr kulturell aktivitet gjennom arrangementer.
- Biblioteket er et senter for all type informasjon – både til utdanning, jobb og fritid.
- Biblioteket er et møtested på tvers av alder, utdanning, sosial/kulturell bakgrunn og særinteresser, og nærdemokratiet utvikles.
- Biblioteket har et bredt medietilbud og tilbyr digitale tjenester. Digital kompetanseheving og tilgjengelighet er en viktig oppgave i et moderne bibliotek.
- Biblioteket er en del av et landsomfattende biblioteknettverk.

MÅL

Trysil folkebibliotek:

TILTAK

1. Skal bidra til økt leselyst og lesekompetanse, og på sikt utvikles til å dekke lovens krav til skolebibliotek.	1a. Ansette barnebibliotekar. 1b. Økte ressurser til å ivareta krav om skolebibliotekfunksjon. 1c. Videreutvikle «Gi meg en A» (bokbilstilbud, samarbeid med helsestasjon, barnehage og skole). 1d. Innkjøp av pedagogiske hjelpemidler.
2. Skal være et levende aktivitetshus og tilgjengelig for brukerne.	2a. Utvidede åpningstider til 6 dager i uken og økt bemanning. 2b. Etablere et godt samarbeid med det frivillige kulturlivet, frivilligsentralen og næringsliv. 2c. Videreutvikle egne arrangementer for både barn og voksne.
3. Skal utvikle de lokalhistoriske samlingene, og samtidig være en moderne institusjon.	3a. Heve personalets it-kompetanse. 3b. Innkjøp i tråd med digital utvikling, f.eks. e-bøker.

Satsingsområde 2

Trysil kino

Trysil kino

Kinoen i Trysil er i kulturhuset Hagelund og har visninger tirsdager og søndager, samt noen fredager hvis det er premierer.

Det ble investert i nytt digitalt kinoanlegg i 2010, men det mangler fortsatt mulighet for 3D-kino.

Trysil kino har det høyeste snittbesøket blant kommunene i Østerdalsringen, og hadde i 2013 6661 besøkende på 120 forestillinger.



MÅL

Trysil kino:

TILTAK

1. Skal være moderne og funksjonell.	1a. Oppgradere kino til 3D. 1b. Gjøre fysiske tiltak for å muliggjøre deling av sal til intimsal. 1c. Etablere et brukerutvalg.
2. Besøktallet skal økes til 10 000 per år.	2a. Tilby kinoforestilling 3 dager pr uke, og flere framvisninger per dag. 2b. Differensierte billettpriser. 2c. Økt billettsalg på internett. 2d. Videreutvikle tilbud for skole- og barnehagekino og andre spesifikke målgrupper.
3. Skal tilby alternativ filmframvisning.	3a. Eksempler er liveoverføring av teater, opera, sport etc. 3b. Vise lokalproduserte filmer.

Satsingsområde 3

Kulturhuset Hagelund

Kulturhuset Hagelund – hele Trysils storstue!

Kulturhuset rommer en scene og sal med 424 sitteplasser, 184 plasser i «skrå'n» og 240 plasser på flatgolvet. Det går an å dele salen, men løsningen for «intimsal» er ikke ideell.

Kulturhuset blir brukt til kulturelle arrangementer, kino, utstillinger og øvelser i forskjellige lag og foreninger. Kommunen leier ut salen etter fastsatte priser. Kulturhuset ble bygget på 1950-tallet og bærer preg av å trenge en modernisering, både når det gjelder lys- og lydutstyr og oppussing av garderober og stoler i salen. Kulturhuset har teleslynge. I vestibylene leies det ut lokaler til kafedrift av Café Rialto, som også har billettsalg og fungerer som en kulturkafe ved arrangementer og som kantine for kommunens ansatte.

MÅL

Kulturhuset Hagelund:

TILTAK

1. Skal være funksjonelt og tilgjengelig for ulike aktører og brukere.	1a. Oppdatert lyd- og lysanlegg. 1b. Modernisere backstage- og garderobeanlegget i henhold til enhver tid gjeldende krav. 1c. Skifte ut stoler i kulturhuset. 1d. Fysiske tiltak for å muliggjøre deling av sal til «intimsal». 1e. Sørge for at lagerkapasitet tilknyttet kulturhuset økes.
2. Skal være hele kommunens storstue som skal fylles med kulturelle aktiviteter.	2a. Stille kulturhuset til disposisjon som øvingslokaler for lokale lag og foreninger. 2b. Differensierte utleiepriser. 2c. Kommunale virksomheter får bruke lokalene med teknikker gratis etter avtale. 2d. Økt ressurs til teknikker.
3. Det skal finnes profesjonelt lyd- og lysutstyr og sceneelementer til utleie og utlån (intern).	3. Til enhver tid ha moderne, oppgradert utstyr.

Satsingsområde 4

Trysil kulturskole

Trysil kulturskole – en allsidig og populær kulturskole for Trysils barn og unge!

Kulturskole er en lovpålagt tjeneste iht opplæringsloven. I Trysil startet den opp som musikkskole i 1989 og har siden den gangen vært et avholdt og kvalitetsmessig bra tilbud til barn og unge fra barnehagealder til ut videregående skole. Fagene som tilbys er innen musikk, visuell kunst og dans, samt gruppeundervisning og sporadiske workshop. Kjernetilbudet er ukentlig undervisning etter skoletid eller i SFO-tid, der elevene får opplæring og føler mestring på sitt valgte fagområde. Elevtallet i kulturskolen har vært stabilt på ca 30 % av alle grunnskoleelevene i Trysil, dvs rundt 300 elevplasser. Det å kunne spille et instrument, lage bildekunst eller stå på en scene er en god investering for en solid plattform resten av livet!

MÅL

Trysil kulturskole:

TILTAK

1. Skal gi tilbud som favner alle grupper av interesser, alder og kjønn.	1a. Ha kulturskoletilbud for alle som ønsker det og ikke ha ventelister. 1b. Tilby attraktive tilbud og dermed opprettholde eller øke prosentandelen av elever i kommunen som går på kulturskolen. 1c. Utvikle og utvide eksisterende tilbud parallelt med nye tilbud. Det kan være sang, film/animasjon, teater, lydmix, litteratur/skriving, klassisk musikk, kunsthåndverk mm. 1d. Opprette et kreativt senter med musikkterapikompetanse, for tilbud til nye målgrupper: Spes.ped., pensjonister, funksjonshemmede, eldre på institusjon. 1e. Talentutvikling.
2. Skal ha tilrettelagte lokaler for sin aktivitet.	2a. Se på muligheter i utredningen av 1-10 skole. 2b. Se på muligheter for å bygge på kulturskolen.
3. Skal ha høy fagkompetanse på alle fagområder som vi tilbyr.	3a. Kjernetilbudet i kulturskolen er undervisning av elever. I tillegg kan kulturskolen ha kurstilbud og workshop som et supplement. 3b. Bygge stillinger i samarbeid med andre sektorer og frivillig kulturliv for å lage stillinger som kan rekruttere ønsket kompetanse til kommunen. 3c. Samarbeid med andre kulturskoler.

Satsingsområde 5

Kulturavdelingens byggende barne- og ungdomsarbeid

Byggende barne- og ungdomsarbeid – unge som vil, tør og kan!

Trysil kommunes plan for byggende barne- og ungdomsarbeid har som målsetting å tilrettelegge for at barn og unge får og har byggende faktorer rundt seg i oppveksten. Satsingsområdene er kultur, språk og sosialisering. Barn og unge skal få mulighet til å oppleve mestring gjennom aktivitet, mestre språket og vennskap. Dette fordi disse byggende faktorene bidrar til å redusere sannsynlighet for skjevutvikling.

Koordinator for kommunens byggende arbeid er en del av kulturavdelingen. Denne funksjonen ivaretar også oppgaven som sekretær for kommunens ungdomsråd og oppgaven som barnerepresentant i plansaker. Gjennom ungdomsrådet får kommunens barn og unge mulighet til å medvirke i og påvirke kommunale beslutningsprosesser.

Kulturavdelingen bidrar også i det byggende arbeidet ved å gi tilskudd til aktivitet for barn og unge, samarbeide med barnehage og skole rundt ulike oppsettinger og arrangere UKM. I samarbeid med biblioteket satses det også på bøker og barn og unge får hele 3 bøker opp gjennom oppveksten i Trysil. Boka Gi meg en A deles ut til spedbarn, Boka Gi meg en venn deles ut til 3. klassinger, og diktsamlingen Min unge sang deles ut til alle 10. klassinger.

MÅL

TILTAK

Kulturavdelingens byggende barne- og ungdomsarbeid:

1. Skal skape arenaer hvor barn og unge gjennom ulik aktivitet kan oppleve mestring.	1a. Arrangere UKM hvert år. 1b. Alene og/eller i samarbeid med andre sørge for at barn/unge får tilbud om å være med på å skape gateunderholdning, f.eks . gatemusikanter. 1c. Videreføre og øke den økonomiske støtteordningen som bidrar til å skape aktivitet for barn og unge. 1d. Skal ha et rockeverksted. 1e. Legge til rette for samarbeid med barnehager og skoler for mulighet til å lage produksjoner, bruke kulturhuset med utstyr og teknikker. 1f. Kulturhuset Hagelund med lyd/lys skal leies ut gratis til ikke-kommersielle tiltak hvor kommunens barn og unge er aktører.
2. Skal gi barn og unge kulturopplevelser.	2a. Minimum en gang pr år, alene eller i samarbeid med frivillig kulturliv/andre, arrangere en konsert/arrangement for ungdom. 2b. Alene eller i samarbeid med frivillig kulturliv/andre arrangere minimum tre forestillinger i året for barn/familie. 2c. Sørge for at barnehager og skoler får tilbud om produksjoner av profesjonelle kunstnere minimum 2 ganger per år. 2d. Utarbeide en kulturuke for barn og unge alene og/eller i samarbeid med andre aktører. 2e. Gi tilskudd til at alle avgangselever i grunnskolen skal få tilbud om å delta på ett kulturtiltak/arrangement utenfor Trysil. 2f. Redusert pris for barn og unge på kommunale arrangementer.
3. Skal gi barn og unge mulighet til medvirkning og involvering.	3a. Skal ha ungdomsråd. 3b. Legge til rette for at barn og unge får mulighet til å medvirke ved ulike arrangement, og opprette «Unge arrangører».

Satsingsområde 6

Trysil ungdomsklubb

Trysil ungdomsklubb

Som en del av kommunens byggende barne- og ungdomsarbeid har Trysil kommune en ungdomsklubb. Dette skal være et positivt, gratis og rusfritt fritidstilbud for ungdom i Trysil. Ungdomsklubben skal være en trygg møteplass hvor ungdom gjennom ulike aktiviteter kan utfolde seg, oppleve mestring, felleskap og tilhørighet.

Klubben holder til i deler av lokalene til Trysil ungdomsskole. Den er åpen to kvelder i uka for ungdom 13-19 år. Ungdommene har tilgang på gymsal, biljard, bordtennis, PC/Internett, X-box, Wii, brettspill og ulike hobbyaktiviteter. Det er også en enkel kiosk/kafe. Kommunens skatepark ligger også i tilknytning til ungdomsskolen og rett utenfor lokalene hvor ungdomsklubben holder til.

MÅL

Trysil ungdomsklubb:

TILTAK

1. Skal være et gratis og rusfritt fritidstilbud med aktiviteter tilpasset ungdommens ønsker og behov.	1a. Øke åpningstiden til 3 dager, hvorav en av dagene skal være fredag. 1b. Middagstilbud. 1c. Etablere et musikktilbud, med musikkrom og innkjøp av instrumenter i samarbeid med skole/kulturskole. 1d. Etablere et tilbud om filmfremvisning. 1e. Tilrettelegge for fysisk aktivitet.
2. Skal utvikle et juniorklubbtilbud.	2. Økte ressurser til bemanning.

Satsingsområde 7

Lokalhistorie, kulturminnevern og fotoarkiv

Kulturminnevern

Kommunen har et ansvar i plan- og bygningsloven og kulturminneloven når det gjelder å ivareta kulturminner og kulturmiljøer.

Den kulturhistoriske arven deles i materielle og immaterielle kulturminner.

Vi skal verne om og ta vare på kulturminnene våre som identitetsskapende element. Kulturminnene er en kilde til kunnskap om fortiden og menneskene som har levd før oss. Dette er kunnskap som kan gi oss bedre forståelse av vår egen tid og ruste oss for framtida.

Gjennom vår kommune går 8 mil av Pilegrimsleden. Den er en del av Østerdalsleden. Pilegrimsledene i Norge er turveger basert på tradisjonen for å dra på pilegrimsvandring som oppsto etter Olav den Helliges død i 1030 og fortsatte utover middelalderen. Arbeidet med å kartfeste, rydde og merke pilegrimsledene startet i 1994.

Lokalhistorie

Det er gitt ut supplementsbind til Trysilboka i tidsrommet 1989-2006. Rettinger og tilføyelser blir ført fortløpende digitalt.

Trysil kommune samarbeider med Eggen grafiske om Årbok for Trysil. Den første boka kom i 1979.

Mye av arbeidet med lokalhistorie gjelder henvendelser fra publikum, f.eks. spørsmål om slekt og å gi råd og tips om bokutgivelser, publikasjoner m.m.

Fotoarkiv

Arkivet består av ca 8300 bilder, hvorav ca 3000 er digitalisert, men ikke lagt ut på nettet. Arkivet består av bilder lånt inn fra private og 500 bilder fotografert av Haakon Garaasen gitt som testamentarisk gave fra fotografen. Vi leverer bilder både til private og til bruk i bøker og trykksaker.

Fotograf Lasse Thorseth har gitt sine bilder fra Trysil til kommunens arkiv, og det arbeides nå med å digitalisere dem.

I tillegg ble Spor i snø med 700 bilder laget til åpningen av Trysil skimuseum. Disse fotografiene er tilgjengelige på nettet.

MÅL

TILTAK

Lokalhistorie, kulturminnevern og fotoarkiv:

1. Kulturminner skal registreres, ivaretas og synliggjøres.	1a Lage en kulturminneplan. 1b. Digital presentasjon av kulturminner. 1c. Være en aktiv samarbeidspartner med fylkeskommunen på fagområdet. 1d. Bedre skilting og informasjon til og om kulturminner.
2. Skal bidra til vedlikehold og aktiv bruk av Pilegrimsleden.	2a. Samarbeid med andre kommuner og lokale lag og foreninger. 2b. Synliggjøring av tilbud og attraksjoner langs leden.
3. Skal være en ressurs for lag og foreninger og andre som jobber med materielle og immaterielle kulturminner og kulturhistorie.	3. Tilskudd og faglig veiledning.
4. Skal ivareta lokal kulturhistorie og Trysils historie.	4a. Ajourføre, videreføre og digitalisere Trysilboka. 4b. Opprettholde utgivelsen av Årbok for Trysil. 4c. Bistå til skriftlig dokumentasjon av Trysils historie og digitalisering av lokalhistorisk materiale, herunder Trysils lokale krigshistorie 1940-45. 4d. Bedre skilting og informasjon om lokale kulturhistoriske minnesmerker (statuer, bautaer og hus).
5. Skal gjøre kommunens fotoarkiv tilgjengelig.	5a. Digitalisere og publisere fotoarkivet. 5b. Skape formidlingsprosjekter. 5c. Utvide salget av fotografier.
6. Utvide fotoarkivet med dagsaktuell kulturhistorie.	6. Aktivt å samle inn dokumentasjon i samarbeid med aktuelle aktører.

Satsingsområde 8

Kunst og kunsthåndverk

Kunst og kunsthåndverk

Trysil har opp gjennom tidene hatt flere kunstnere som har gjort seg bemerket lokalt og nasjonalt. Kommunen har en del kunst fra både lokale kunstnere og andre, men den er ikke systematisert. Café Rialto har vært utstillingsplass for kunstutstillinger i kommunal regi, og nå har vi også fått bibliotekets kultursal som er pusset opp for å kunne ta imot utstillinger. Kommunen har ikke budsjetter til å kunne kjøpe inn ny kunst. Det legges til rette for at barn og unge skal få møte profesjonell kunst og også få utfolde seg kunstnerisk gjennom prosjekter.

MÅL

TILTAK

Trysil kommunes kulturavdeling:

1. Skal synliggjøre kunst.	1a. Samarbeide med kunstforeninger, kunstnere og andre aktører. 1b. Ha minst 4 utstillinger i Moren-salen i løpet av året. 1c. Månedens bilde. 1d. Utvikle en årlig «Kultur omkring – i Trysil» for å synliggjøre lokale kunstnere.
2. Skal skape arenaer som stimulerer til kreativ aktivitet og formidling av kunst.	2a. Videreføre og videreutvikle eksisterende formidlingstiltak (f.eks. fotoutstilling). 2b. Videreføre samarbeidet med formgivningslinja på Trysil videregående skole om utstillinger på kommunale arrangementer. 2c. Være en pådriver for samarbeid med skoler, barnehage og kulturskole om utstillinger.
3. Skal dokumentere og utvide kommunens kunstsamling.	3a. Ferdigstille dokumentasjonsarbeidet som er igangsatt. 3b. Opprette et kunstfond til innkjøp av kunst og særlig av lokale kunstnere.

Satsingsområde 9

Idrett og fysisk aktivitet

Trysil er en idrettskommune!

I det utvidede kulturbegrepet er idrett et satsingsområde som kommunens kulturavdeling også har ansvar for. Trysil kommune fordeler årlig midler fra idrettsfondet til idretten, i 2014 er det kr 400 000,- på fondet, og i tillegg kr 150 000,- til utdeling som ordinære tilskudd til idretten gjennom søknader. Kommunen arbeider tett med idrettsrådet i fordelingen av midlene.

Det ble i 2012 vedtatt en egen «Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Trysil kommune». Dette er en veldig grundig og gjennomarbeidet plan som vi i denne planen henviser videre til i forhold til prioriteringer innen idrett. Idrett blir derfor ikke nevnt med egne mål og tiltak i denne planen.

MÅL

Trysil kommune:

TILTAK

1. Skal gjennomføre og følge opp mål og tiltak i Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2023 som allerede er vedtatt.	1. Se tiltakene i eget plandokument.
---	--------------------------------------

Satsingsområde 10

Profesjonelt kulturliv

Det finnes profesjonelle aktører innen kultur i Trysil, selv om markedet for kulturaktører og kunstnere kan være vanskelig i en liten kommune. Men Trysil er i en særstilling som har reiselivet som en arena som gir muligheter for et profesjonelt kulturliv.

Kulturnæringer kan henvende seg til næringsavdelingen i kommunen for veiledning og fondsstøtte, mens kulturavdelingen ønsker å samarbeide og bidra til å synliggjøre det profesjonelle kulturlivet vi har i Trysil.

MÅL

TILTAK

Trysil kommunes kulturavdeling:

1. Skal være positive til samarbeid med profesjonelle kulturaktører og bidra til synliggjøring.	1a. Lage en oversikt over profesjonelle kulturaktører som kommunen kan videreformidle ved forespørsel. 1b. Utvikle en årlig «Kultur omkring – i Trysil» for å synliggjøre lokale kunstnere. 1c. Være visningsarena for ulike kunstuttrykk.
2. Støtte oppunder målene i Trysils reiselivsstrategi og utvikle arrangementer og aktiviteter som vil bidra til at Trysil blir «opplevelsen du lengter tilbake til.»	2a. Skape og videreutvikle arrangementer og aktiviteter også med tanke på turister som målgruppe. 2b. Bruke markedsføringskanalene til Destinasjon Trysil for å nå et bredt publikum.
3. Skal være en samarbeidspartner for kulturnæringen.	3. Støtte arbeidet som gjøres lokalt og regionalt i Finnskogen Natur & kulturpark.

Satsingsområde 11

Kommunale kulturarrangement

Trysil kommune som kulturprodusent

Trysil kommune har en rekke kulturarrangement som er årlige, og som har blitt godt etablert. Kulturavdelingen står ansvarlig for mange av disse, vi kan nevne Skjæraasendagene, UKM, Grendekampen, Trysiliaden, kulturprisvinnerfesten. I tillegg samarbeider kulturavdelingen ofte med skolene og barnehagene for å lage kulturarrangement som legger til rette for at barn og unge skal få erfaringer med å stå på en scene. Andre arrangementer kommer i stand som samarbeidsprosjekter med lag og foreninger. Når det er nasjonale eller lokale jubileer, har kommunen et spesielt ansvar for å være initiativtaker til markeringer.

MÅL

TILTAK

Kommunale kulturarrangement:

1. Skal bidra til å synliggjøre bredden i kulturlivet i hele kommunen.	1a. Arrangere en årlig kulturkveld. 1b. Tilrettelegge for arrangement med fokus på det flerkulturelle Trysil.
2. Skal ivareta og stimulere til videreutvikling av vår rike kulturarv innen litteratur.	2. Arrangere og videreutvikle Skjæraasendagene og -prisen.
3. Skal bidra i markeringer og feiringer av nasjonale og lokale begivenheter.	
4. Skal bidra til å gjøre kultur tilgjengelig for alle målgrupper.	4a. Arrangere Trysiliaden, et årlig skirenn og kulturarrangement for psykisk utviklingshemmede. 4b. Vurdere reduserte priser på kommunale arrangementer for ulike målgrupper.
5. Skal gå økonomisk minst i balanse gjennom året og arbeide for å oppnå et overskudd på de kommunale arrangementene som avsettes på fond.	5. Ved overskudd på kulturarrangementene ved årets slutt avsettes dette til et fond som kan brukes til anskaffelser og buffer påfølgende år.

Satsingsområde 12

Kommunale ærespriser og stipend

Æres den som æres bør!

Signaleffekten av at kommunen har noen bemerkelser som framhever viktige prestasjoner og innsats innenfor kulturfeltet, er veldig viktig. Uten ildsjeler og aktører innen kunst og kultur hadde Trysilsamfunnet vært et fattig samfunn. Disse personene tilfører engasjement, samhold og verdier og er forbilder i lokalsamfunnet. Trysil kommune deler årlig ut en kulturpris og annethvert år Skjæraasenprisen. Disse gir stor oppmerksomhet lokalt, og sistnevnte har også en ambisjon om å kunne gi nasjonal oppmerksomhet. Trysil har mange å være stolte av! For å stimulere unge tryslinger til å videreutvikle seg innen kultur og idrett, foreslås det å opprette et eget stipend til denne målgruppen.

MÅL

Trysil kommunes kulturavdeling:

TILTAK

1. Skal fortsette å dele ut en årlig kulturpris etter de fastsatte statutter.	1-2. Synliggjøre prisvinnerne med egne arrangement og f.eks. lage en «Wall of fame» over prisvinnere.
2. Skal fortsette å dele ut Skjæraasenprisen annethvert år etter fastsatte statutter.	
3. Skal opprette ungdommens kultur- og idrettsstipend.	3. Utvikle retningslinjer.

Satsingsområde 13

Lokale tilskudds- og støtteordninger for kulturlivet; frivillige lag, foreninger og festivaler.

Den tredje sektoren – frivillige lag, foreninger og festivaler

I Trysil er det et aktivt og blomstrende foreningsliv med mange frivillige og stor dugnadsånd. Det finnes ikke noen fullstendig oversikt over frivillige lokale lag og foreninger i Trysil, men det er ingen tvil om at den frivillige sektor tilfører mye til Trysilsamfunnet og kulturlivet vårt! Derfor er det viktig at kommunen er bevisst på sitt ansvar som tilrettelegger for et aktivt, frivillig kulturliv, at den er en samarbeidspartner og har en koordineringsfunksjon. Kulturavdelingen har også kompetanse og ressurser som er til støtte for kulturlivet. Kommunen bidrar også med tilskudd til kulturlivet. I 2014 ligger tilskuddspotten for kulturmidler til lag og foreninger utenom idrett på kr 134 000,-. Musikkrådet er aktiv samarbeidspartner til kommunen ved å innstille på fordelingen av kulturmidlene.

MÅL

Trysil kommune:

TILTAK

1. Skal være en koordinator for å samle og synliggjøre informasjon om lag og foreninger.	1a. Ha oppdatert informasjon om lag og foreninger i Trysil og synliggjøre dette. 1b. Oppdatere arrangementskalenderen på hjemmesiden og gi ut en kulturkalender jevnlig. 1c. Arrangere årlig kulturkonferanse. 1d. Kulturavdelingen skal ha et tett samarbeid med frivilligsentralen, musikkrådet og idrettsrådet.
2. Skal være en støttespiller som legger de fysiske forholdene best mulig til rette for et yrende frivillig kulturliv.	2. Tilrettelegge lokaler som egner seg og er tilgjengelige til bruk for frivillige lag og foreninger.
3. Skal bidra til kompetanseheving for lag og foreninger.	3. Ha årlige kurs og info om temaer som det frivillige kulturlivet etterspør.
4. Skal være en positiv bidragsyter og stimulere til utvikling og gjennomføring av ulike festivaler.	4. Bidra med tilskudd, råd og veiledning.
5. Skal videreføre og øke ordningene med kommunale tilskudd til kulturformål.	5. Kulturmidler til fordeling økes årlig minst i takt med konsumprisindeksen, og bør opp på et nivå med landsgjennomsnittet i KOSTRA-statistikken.